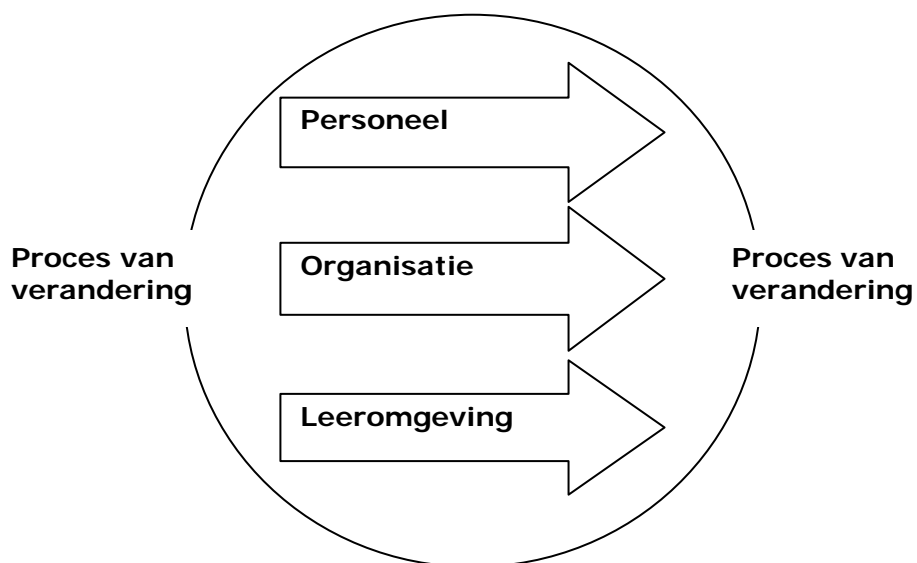

Kijkwijzer TOM

September 2006

KPC Groep

Kijkwijzer TOM

Teamonderwijs Op Maat wordt uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

De Kijkwijzer is gemaakt door Nora Booij en adviseurs van het TOM-team.

De TOM-kijkwijzer is auteursrechtelijk beschermd en mag uitsluitend voor de eigen school worden gebruikt en gekopieerd. Verveelvoudigen of doorverkopen aan derden, alsmede het aanbrengen van wijzigingen zonder schriftelijke toestemming van de auteur is uitdrukkelijk verboden. Inbreuk op de auteursrechten is als misdrijf strafbaar gesteld in de auteurswet.

© KPC Groep, 's-Hertogenbosch, 2004

KIJKWIJZER TEAMONDERWIJS OP MAAT

Doel van de TOM-kijkwijzer

Teamonderwijs Op Maat (TOM) is een proces van verandering: het geeft invulling aan eigentijds onderwijs. Met meer individuele aandacht voor leerlingen en een gemotiveerd en inspirerend onderwijsteam. TOM-ontwikkeling berust op drie pijlers en het proces van verandering dat als een schil rondom de drie pijlers gezien kan worden. De drie pijlers zijn:

- inzet van personeel
- organisatie van het onderwijs
- krachtige leeromgeving

Teams en directies die de huidige stand van zaken op bovengenoemde punten in beeld willen brengen en/of met TOM aan de slag willen, kunnen de TOM-kijkwijzer daarbij gebruiken. Met behulp van dit instrument kan als het ware een 'foto van de school' gemaakt worden. Deze kan het uitgangspunt zijn voor verdere ontwikkeling.

Bovendien kan kijken bij scholen die actief hun schoolontwikkeling ter hand hebben genomen, inspirerend werken. De open TOM-school kan zo een stimulerende, innoverende en ondersteunende rol vervullen voor de bezoekschool. Indien u hierin geïnteresseerd bent, kijk dan op de website: <http://www.teamonderwijs.nl>

De TOM-kijkwijzer is ontwikkeld om een team of directie de mogelijkheid te bieden de huidige en gewenste situatie in kaart te brengen. Door het invullen van de TOM-kijkwijzer krijgt u niet alleen zicht op de huidige stand van zaken, maar ook op de mogelijke ontwikkelingspunten voor de school. U kunt op grond van deze inventarisatie tevens uw eigen vragen formuleren om zo gericht informatie te verzamelen en de verdere ontwikkeling gericht vorm te geven.

Gebruik van de TOM-kijkwijzer

Inventariseren huidige stand van zaken en gewenste ontwikkelingen

De TOM-kijkwijzer is ingedeeld volgens de drie pijlers van TOM en de schil proces van verandering. Elke pijler en de schil bevatten een aantal deelaspecten waarop een school zich kan ontwikkelen. Er worden steeds vier ontwikkelingsaspecten beschreven. U zou deze aspecten kunnen zien als een ontwikkelingscontinuüm van → naar, waarbij fase 1 steeds de afwezigheid van of het ontbreken van iets aangeeft en fase 4 een soort 'ideale' situatie.

Algemeen geldt voor de antwoordmogelijkheden:

1. niet aanwezig/van toepassing
2. in geringe mate aanwezig/van toepassing
3. grotendeels aanwezig/van toepassing
4. volledig aanwezig/van toepassing

De 'ideale' situatie van fase 4 hoeft echter niet voor iedere school het gewenste doel te zijn. Iedere school kan zelf bepalen tot welke fase de school zich wil ontwikkelen en welke fase op dit moment wenselijk is. Dit kan dus ook een situatie zijn beschreven bij 2 of 3. De ontwikkeling dient zich idealiter wel uit te strekken over alle drie de pijlers én de schil, maar hierbinnen kunt u zelf bepalen welk aspect u wilt ontwikkelen en hoe ver u hierin wilt gaan.

De TOM-kijkwijzer wordt ingevuld door het vakje voor de ontwikkelingsfase die de huidige situatie het beste weergeeft aan te kruisen. Soms zult u uw specifieke situatie in de antwoordmogelijkheden niet letterlijk terugvinden. Het is namelijk onmogelijk alle mogelijke varianten en nuances te beschrijven. U kunt dan terugvallen op bovengenoemde algemene toelichting op de antwoordmogelijkheden en het antwoord kiezen dat uw situatie het meest benadert of het beste weergeeft.

Wie vult de TOM-kijkwijzer in

Voor de meting van de huidige stand van zaken kan de kijkwijzer ingevuld worden door individuele teamleden, een unit (c.q. bouw of cluster), de directie enz. Op grond van de ingevulde kijkwijzers wordt een totaaloverzicht verkregen. Het kan leerzaam zijn te zien hoe de huidige stand van zaken door de verschillende teamleden wordt ingeschat. De scores van de huidige stand van zaken brengt u over op de verzamelstaat huidige stand van zaken (blz. 22). Dit is de 'foto van de school'. Om de gewenste ontwikkeling in kaart te brengen is het echter aan te raden de TOM-kijkwijzer in ieder geval met meerdere teamleden door te nemen, zodat er overeenstemming is over de richting waarin de school zich wil ontwikkelen (draagvlak). Gezamenlijk kunnen de ontwikkelpunten opgesteld worden, waardoor u de ontwikkelingen gericht verder vorm kunt geven. Deze ontwikkelpunten vult u in op de verzamelstaat ontwikkel- en kijkpunten op blz. 25.

Kijkpunten vaststellen voor een bezoek aan een (open TOM-)school

Indien u concrete ideeën op wilt doen over het werken aan de ontwikkelpunten, kan een bezoek aan een andere school stimulerend en inspirerend werken. Het is vaak niet haalbaar alle ontwikkelpunten die u vaststelt op één (open TOM-)school te gaan bekijken. U moet dus een keuze maken waar u daadwerkelijk naar gaat kijken. Deze zogenoemde kijkpunten kunt u eveneens opnemen in de verzamelstaat ontwikkel- en kijkpunten. Deze vormen de basis voor uw bezoek aan een (open TOM-)school. U kunt bijvoorbeeld zelf via de website een open TOM-school selecteren die de door u gekozen kijkpunten in het schoolprofiel heeft staan.

Op veel vragen zal het volledige antwoord niet gevonden worden door uitsluitend te observeren. Vaak zal een gesprek met directie, intern begeleider, unitleider of andere teamleden nodig zijn om een goed beeld te krijgen. Soms is het inzien van beleidsdocumenten wenselijk of kan een gesprek met kinderen verhelderend werken. Uiteraard is dit alles afhankelijk van uw specifieke vraag.

Ontwikkelplan

Na het bezoek aan de open TOM-school is het belangrijk om na te gaan of men de gewenste en noodzakelijke informatie heeft verkregen. Pas dan kunnen gekozen ontwikkelpunten verder worden uitgewerkt en kunt u met behulp van het format TOM-projectplan een concreet plan opstellen voorzien van een planning en een uitwerking van de aanpak (zie ook de website:

<http://www.teamonderwijs.nl>)

Kijkwijzer TOM-pijler 1: Inzet van personeel

A. Structuur van de organisatie

A.1. Werken in bouwen of units

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Er wordt niet gewerkt in bouwen of units	☐
☐	2. Er wordt gewerkt in bouwen of units zonder gedelegeerde verantwoordelijkheden	☐
☐	3. Er wordt gewerkt in units met gedelegeerde verantwoordelijkheden op één of twee van de volgende gebieden: organisatie/planning, onderwijsinhoud, intervisie/reflectie	☐
☐	4. Er wordt gewerkt in units met gedelegeerde verantwoordelijkheid voor de organisatie/planning en de onderwijsinhoud. Er vindt regelmatig en gestructureerd intervisie/reflectie plaats en de units beschikken over een eigen budget	☐

A.2. Flexibele inzet onderwijsondersteunend personeel

(anders dan specialisten zoals logopedisten, orthopedagogen, etcetera)

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Er wordt geen onderwijsondersteunend personeel ingezet	☐
☐	2. Ieder onderwijsondersteunend personeelslid is gekoppeld aan een groepsleraar	☐
☐	3. Ieder onderwijsondersteunend personeelslid is gekoppeld aan een unit, maar wordt daarbinnen voor het gehele jaar voor een vaststaand aantal uren aan een groep toegewezen (bijvoorbeeld 4 uur groep 1-2, 4 uur groep 3 per week)	☐
☐	4. Ieder onderwijsondersteunend personeelslid is gekoppeld aan een unit en wordt daarbinnen flexibel ingezet, eventueel groepsoverstijgend	☐

B. Toedeling van taken en verantwoordelijkheden

B.1. Teamteaching

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. De leraren verrichten alle voorkomende onderwijstaken	☐
☐	2. Eén of meerdere vakleraren worden ingezet voor één of enkele vakken	☐
☐	3. Vakleraren worden ingezet maar er is geen beleid over teamteaching	☐
☐	4. De school heeft beleid geformuleerd over teamteaching en het inzetten van verschillende vakleraren	☐

B.2. Gezamenlijke verantwoordelijkheid

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Iedere leraar is verantwoordelijk voor de eigen groep	☐
☐	2. Een leraar en daaraan gekoppelde onderwijsondersteuner werken samen in de groep, maar de leraar is de enige verantwoordelijke	☐
☐	3. Leraren en onderwijsondersteuners van een unit zijn in principe verantwoordelijk voor alle kinderen in de hele unit, maar in de praktijk ervaren leraren nog steeds een de totale verantwoordelijkheid voor hun 'eigen' groep	☐
☐	4. Leraren en onderwijsondersteuners van een unit ervaren samen verantwoordelijkheid voor alle kinderen in de unit. De verschillende verantwoordelijkheden zijn vastgelegd	☐

C. Integraal personeelsbeleid

C.1. Integraal personeelsbeleid

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Er zijn geen competenties beschreven	☐
☐	2. Competenties zijn wel beschreven maar niet via een set van gedragsindicatoren afgestemd op de visie en de doelen van de organisatie	☐
☐	3. Competenties zijn wel beschreven, voor enkele functies afgestemd op de visie en de doelen van de organisatie	☐
☐	4. Competenties zijn voor alle functies beschreven, afgestemd op de visie en de doelen van de organisatie	☐

C.2. Professionalisering

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Er wordt niet geschoold	☐
☐	2. Er wordt incidenteel geschoold, ad hoc, op verzoek van de medewerker	☐
☐	3. Er wordt regelmatig geschoold, ad hoc, op verzoek van de medewerker	☐
☐	4. Er wordt regelmatig geschoold op grond van afstemming tussen de individuele leerbehoeften en de doelen van de organisatie	☐

C.3. Beloningsdifferentiatie

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Er is geen sprake van beloningsdifferentiatie	☐
☐	2. Er is incidenteel sprake van beloningsdifferentiatie, maar niet gekoppeld aan vastgesteld beleid	☐
☐	3. Er is regelmatig sprake van beloningsdifferentiatie, maar nog niet gekoppeld aan vastgesteld beleid	☐
☐	4. Er is beleid vastgesteld op bestuursniveau ten aanzien van beloningsdifferentiatie	☐

C.4. Functiehuis

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Geen gedifferentieerde functies (alleen normfuncties en taken)	☐
☐	2. Wel verschillende taken en functies, maar geen loopbaanpaden/-mogelijkheden	☐
☐	3. Als 2, maar nu met ad hoc/incidenteel loopbaanpaden/-mogelijkheden	☐
☐	4. Een functiehuis op bestuursniveau vastgelegd met de mogelijkheid om alle functies in te bouwen, met loopbaanpaden/-mogelijkheden	☐

C.5. Inzet onderwijsondersteunend personeel

(anders dan specialisten zoals logopedisten, orthopedagogen, etcetera)

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Er wordt geen onderwijsondersteunend personeel ingezet	☐
☐	2. Onderwijsondersteunend personeel wordt ad hoc ingezet, daar waar de nood het hoogst is en voor de taken die op dat moment voor liggen	☐
☐	3. Onderwijsondersteunend personeel wordt op basis van een taak- of functieomschrijving ingezet, maar nog steeds ad hoc. Namelijk daar waar de nood het hoogst is	☐
☐	4. Onderwijsondersteunend personeel is volwaardig lid van het team en wordt binnen een team/unit structureel en systematisch op basis van een taak- of functieomschrijving en vooraf vastgesteld rooster ingezet	☐

C.6. Bewust inzetten van personeel

(afhankelijk van de problematiek van de leerlingen worden bewust specialisten aangenomen en/of geschoold, te denken valt aan leesspecialisten, (ortho)pedagogen, logopedisten, rekenspecialisten, gedragsspecialisten)

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐ 1. Nee, er wordt niet gewerkt met specialisten		☐
☐ 2. De behoefte hiertoe wordt wel gevoeld en er wordt in verkennende zin over gesproken		☐
☐ 3. Er zijn specialisten, maar de behoefte aan (bij)scholing en eventueel veranderen van specialisaties wordt niet minimaal jaarlijks bijgehouden		☐
☐ 4. Er zijn specialisten, afgestemd op de huidige behoeften van de leerlingen. Dit wordt minimaal jaarlijks geëvalueerd en vastgesteld		☐

C.7. Competentieontwikkeling

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐ 1. Er worden alleen ad hoc gesprekken gevoerd		☐
☐ 2. Er worden, eventueel naast ad hoc gesprekken, regelmatig functioneringsgesprekken gevoerd		☐
☐ 3. Er worden functioneringsgesprekken en andere gesprekken (beoordeling, voortgang, pop) gevoerd, maar de samenhang ontbreekt of deze zijn nog niet voor iedereen ingevoerd		☐
☐ 4. Er is een samenhangende gesprekscyclus functioneringsgesprek, popgesprek, voortgangsgesprek, beoordelingsgesprek (voor zowel onderwijzend als onderwijsondersteunend personeel)		☐

D. Middelen

D.1. Inzet middelen

(het gaat hier om middelen zoals tijd, ruimte en geld, die het werken en leren in teams stimuleren)

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐ 1. Er zijn geen middelen expliciet gereserveerd (tijd, ruimte, geld) om het werken en leren in teams te stimuleren		☐
☐ 2. Er zijn middelen beschikbaar, maar deze worden aangewend op het moment dat erom gevraagd wordt door teamleden of een bouwunit		☐
☐ 3. Er worden een paar maal per jaar middelen expliciet ingezet om het werken en leren in teams te stimuleren (bijvoorbeeld een paar studiedagen)		☐
☐ 4. Op alle niveaus worden structureel middelen ingezet om het werken en leren in teams te stimuleren (het beleid is hierop gericht)		☐

Andere ideeën omtrent inzet van personeel

Beschrijf hier onder uw idee:

Kijkwijzer TOM-pijler 2: Organisatie van het onderwijs

A. Volgen van kinderen

A.1. Verslaglegging

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. De leraren hanteren geen systematische vorm van verslaglegging (bijvoorbeeld geen methode-overstijgend leerlingvolgsysteem en rapporten)	☐
☐	2. De leraren hanteren de bekende vormen van verslaglegging, het methode-overstijgende leerlingvolgsysteem en rapporten	☐
☐	3. De leraren hanteren de bekende vormen van verslaglegging als onder 2. genoemd, maar in de rapporten is duidelijk de inbreng van kinderen terug te vinden	☐
☐	4. De leraren hanteren, naast bovengenoemde, nieuwe vormen van verslaglegging (bijvoorbeeld portfolio's voor kinderen)	☐

B. Groeperingsvormen

B.1. Doorbreken groepen

(voor Speciaal Primair Onderwijs lees bij leerstofjaarklassensysteem groepssysteem)

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Het leerstofjaarklassensysteem is niet doorbroken	☐
☐	2. Op een paar momenten per week is het leerstofjaarklassensysteem doorbroken voor één onderdeel; er wordt bijvoorbeeld gelezen in niveaugroepjes of de creatieve vakken worden in groepsoverstijgende groepjes aangeboden (crea-middag)	☐
☐	3. Op meerdere momenten per week is het leerstofjaarklassensysteem doorbroken, minimaal op twee verschillende onderdelen	☐
☐	4. Dagelijks werken kinderen in groepjes met kinderen uit andere groepen, voor meerdere onderdelen is het leerstofjaarklassensysteem doorbroken	☐

B.2. Afwisseling in groeperingsvormen

(De hoofdwerkvorm zal vaak klassikaal zijn en in sommige gevallen individueel of niveaugroepjes (bijvoorbeeld in het Speciaal Primair Onderwijs). Bij deze vraag gaat het om de afwisseling in werkvormen, naast de gekozen hoofdwerkvorm, bijvoorbeeld door in kleine groepjes/duo's te werken ingedeeld naar interesse, voorkeuren, niveau, tempo, etcetera)

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Er wordt voornamelijk lesgegeven in één groeperingsvorm bijvoorbeeld klassikaal	☐
☐	2. Er wordt, naast de hoofdwerkvorm, incidenteel en ad hoc voor een andere werkvorm gekozen	☐
☐	3. Er wordt, naast de hoofdwerkvorm, structureel minimaal een paar keer per week op een andere manier gewerkt	☐
☐	4. Er vindt dagelijks afwisseling plaats in werkvormen, naast de hoofdwerkvorm	☐

C. Differentiatie

C.1. Werken naar instructie/leerbehoefte

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen kinderen in de groep, iedereen luistert en werkt op hetzelfde moment	☐
☐	2. Er is, naast de klassikale instructie, verlengde instructie voor kinderen met een grote instructiebehoefte	☐
☐	3. Instructie-onafhankelijke kinderen (bijvoorbeeld kinderen met een goede of A-score behaald op een toets) hoeven niet de gehele instructie te volgen, maar mogen eerder aan het werk	☐
☐	4. Er wordt gevarieerd in instructie, zo komt zowel het onder 2. als het onder 3. genoemde structureel voor	☐

C.2. Werken naar interesse

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen kinderen in de groep, iedereen werkt met dezelfde stof	☐
☐	2. Er is incidenteel of in enkele groepen, naast verplichte stof, stof waar kinderen uit kunnen kiezen afhankelijk van hun interesse/belangstelling. Dit is niet structureel, maar ad hoc	☐
☐	3. Er is in een groot deel van de groepen, naast verplichte stof, stof waar kinderen uit kunnen kiezen afhankelijk van hun interesse/belangstelling. Dit is niet structureel, maar ad hoc	☐
☐	4. Er is in (bijna) alle groepen, naast verplichte stof, stof waar kinderen uit kunnen kiezen of kinderen kunnen zelf de inhoud aandragen afhankelijk van hun interesse /belangstelling. Dit is structureel geregeld en vastgelegd	☐

C.3. Sturing

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. De leraar stuurt het onderwijs qua inhoud, vorm en volgorde en de kinderen hebben hierin geen inbreng	☐
☐	2. De leraar stuurt het onderwijs qua inhoud, vorm en volgorde, een kind kan op enkele momenten (bijvoorbeeld tijdens een bepaald blokkuur) kiezen in welke volgorde hij/zij iets aanpakt	☐
☐	3. De leraar stuurt het onderwijs grotendeels, een kind kan niet alleen het onder 2. genoemde, maar geeft tevens aan wat hij/zij zichzelf binnen opdrachten als doel stelt. De leraar gaat hierop in in een gesprek en samen worden werkafspraken gemaakt	☐
☐	4. Er is structureel sprake van gedeelde sturing door leraar en kind. Een kind kan, naast het onder 2. en 3. genoemde, bijvoorbeeld aangeven wat hij/zij wil leren of op welke manier hij/zij iets wil leren	☐

C.4. Hulp aan leerlingen

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Er wordt geen speciale hulp geboden aan zorgleerlingen	☐
☐	2. Er wordt hulp geboden buiten de groep (bijvoorbeeld RT), los van de aanpak of de methode die in de groep aangeboden wordt	☐
☐	3. Er wordt (eventueel naast het bij 2. genoemde) hulp in de groep of unit/bouw geboden door de leraar en/of onderwijsondersteuner, maar deze hulp is niet structureel en kan dus alleen geboden worden wanneer ruimte gevonden kan worden in het programma	☐
☐	4. Er wordt (eventueel naast het bij 2. genoemde) structureel hulp in de groep of unit/bouw geboden, het team heeft een systeem gevonden waardoor er minimaal twee maal per week hulp kan worden geboden in de groep of unit/bouw. Dit kan ook RT buiten de groep zijn, maar dan wel in nauwe afstemming met wat er in de groep gebeurt	☐

D. Werken in de unit

D.1. Teamteaching

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Er zijn geen elementen van teamteaching in de school terug te vinden (eventueel wel vakleraren zoals voor gymnastiek, muziek, drama)	☐
☐	2. Meerdere vakken worden door één leraar (geen vakleraar) gegeven aan meerdere groepen, bijvoorbeeld creatieve vakken of de zaakvakken (de basisgroep blijft wel in tact).	☐
☐	3. Bij één vak gaan kinderen uit de basisgroep naar diverse andere leraren (geen vakleraren) of onderwijsondersteuners om onderwijs te volgen/begeleid te worden	☐
☐	4. Bij meerdere vakken gaan kinderen uit de basisgroep naar diverse andere leraren (geen vakleraren) of onderwijsondersteuners, om onderwijs te volgen/begeleid te worden. Deze leraren en/of onderwijsondersteuners zijn samen verantwoordelijk voor het onderwijs aan al deze kinderen	☐

D.2. Unitoverleg

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Er is geen sprake van bouw- of unitoverleg	☐
☐	2. Er wordt overleg gevoerd in de bouw/unit, uitsluitend over organisatorische zaken	☐
☐	3. Er wordt overleg gevoerd in de bouw/unit, met name over organisatorische zaken, maar incidenteel wordt inhoudelijk vergaderd of vindt collegiale ondersteuning/intervisie plaats	☐
☐	4. Er wordt overleg gevoerd in de bouw/unit en de nadruk ligt daarbij op de inhoudelijke vormgeving van het onderwijs en de collegiale ondersteuning/intervisie	☐

Andere ideeën omtrent de organisatie van het onderwijs

Beschrijf hieronder uw idee:

Kijkwijzer TOM-pijler 3: Krachtige leeromgeving

A. Leerbronnen

A.1. Leerbronnen

(niet alleen de leraar en het leerboek is de leerbron, maar ook andere leerbronnen worden de school ingehaald of zelfs opgezocht buiten de school)

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Alleen de leraar en de schoolse leermaterialen/leerboeken als leerbron	☐
☐	2. Incidenteel wordt er iemand de school binnengehaald om de kinderen iets te leren (bijvoorbeeld tijdens een project of een boekenweek)	☐
☐	3. Regelmatig worden er mensen de school binnengehaald om de kinderen iets te leren	☐
☐	4. Naast het onder 3. genoemde worden ook mensen en situaties buiten de school opgezocht om als leerbron te fungeren, dit is vooraf ingepland in het programma	☐

A.2. Zelfcorrigerende materialen

(materialen die geen correctie van de leraar vragen, maar die leerlingen zelf inzicht verschaft in hun prestaties en foute antwoorden)

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Er zijn geen zelfcorrigerende materialen aanwezig of ze worden niet ingezet	☐
☐	2. Er zijn enkele zelfcorrigerende materialen aanwezig en/of ze worden ad hoc incidenteel ingezet	☐
☐	3. Er zijn redelijk veel zelfcorrigerende materialen aanwezig en ze worden regelmatig ad hoc ingezet	☐
☐	4. Er zijn redelijk veel zelfcorrigerende materialen aanwezig en ze worden structureel ingezet	☐

A.3. Zelfontdekkende materialen

(materialen die zonder instructie te gebruiken zijn)

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Er zijn geen zelfontdekkende materialen aanwezig of ze worden niet ingezet	☐
☐	2. Er zijn enkele zelfontdekkende materialen aanwezig en/of ze worden ad hoc incidenteel ingezet	☐
☐	3. Er zijn redelijk veel zelfontdekkende materialen aanwezig en ze worden regelmatig ad hoc ingezet	☐
☐	4. Er zijn redelijk veel zelfontdekkende materialen aanwezig en ze worden structureel ingezet	☐

A.4. Inspelen op actualiteit

(het onderwijsaanbod is flexibel genoeg om in te spelen op de actualiteit, actualiteit als leerbron)

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Er wordt niet of nauwelijks ingespeeld op de actualiteit	☐
☐	2. Er wordt incidenteel ingespeeld op de actualiteit in de (ochtend-)kringgesprekken	☐
☐	3. Er wordt regelmatig ingespeeld op de actualiteit in de (ochtend-)kringgesprekken en als het zo uitkomt binnen de zaakvakken	☐
☐	4. Er wordt regelmatig tot vaak ingespeeld op de actualiteit. De actualiteit wordt zelfs benut om andere onderwijsactiviteiten en onderwijsdoelen als taal, rekenen en wereldoriëntatie aan te koppelen	☐

B. Werkvormen en didactiek

B.1. Samenwerkend leren

(samenwerking met wederzijdse afhankelijkheid tussen kinderen. Dat betekent dat ieder kind een bijdrage moet leveren om samen tot een goed eindproduct te komen. 'Meeliften' wordt tot een minimum beperkt).

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐ 1.	Er worden geen samenwerkende leervormen ingezet	☐
☐ 2.	Er worden incidenteel samenwerkende leervormen ingezet, er is geen sprake van een wederzijdse afhankelijkheid tussen kinderen	☐
☐ 3.	Er worden regelmatig samenwerkende leervormen ingezet, er is geen sprake van een wederzijdse afhankelijkheid tussen kinderen	☐
☐ 4.	Er worden structureel samenwerkende leervormen ingezet, er is bovendien sprake van een wederzijdse afhankelijkheid tussen kinderen	☐

B.2. Benutten van verschillen tussen kinderen

(rekening houden met verschillen tussen kinderen. Deze worden benut en er wordt systematisch mee omgegaan. Denk aan verschillen in interesse, intelligentie (meervoudige intelligentie), dynamiek (human dynamics), leerstijl, enz.)

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐ 1.	Alle kinderen doen dezelfde opdrachten, de leraar plant deze in	☐
☐ 2.	Kinderen kunnen incidenteel keuzes maken naar interesse, voorkeursintelligentie, leerstijl, of dynamiek (bijvoorbeeld tijdens een jaarlijks project)	☐
☐ 3.	Kinderen kunnen regelmatig keuzes maken naar interesse, voorkeursintelligentie, leerstijl, of dynamiek	☐
☐ 4.	Niet alleen het onder 3. genoemde komt voor, maar kinderen worden tevens uitgedaagd een andere (dan de voorkeurs-) intelligentie, dynamiek, interesse of leerstijl aan te speken. De leraar plant bewust gevarieerde onderwijssituaties voor kinderen in vanuit de kennis van een 'mensvisie'	☐

B.3. Breed aanbod

(niet alleen de basisvaardigheden staan centraal, maar er is een breed aanbod)

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐ 1.	Er wordt geen of nauwelijks aandacht besteed aan de brede ontwikkeling van kinderen, alleen de basisvaardigheden staan centraal	☐
☐ 2.	Er wordt aandacht besteed aan de brede ontwikkeling, gym, zaakvakken en muziek, tekenen, handvaardigheid staan op het rooster, maar de basisvaardigheden staan centraal	☐
☐ 3.	Er wordt aandacht besteed aan de brede ontwikkeling, vakken als gym, zaakvakken, muziek, tekenen, handvaardigheid, drama en dergelijke worden even belangrijk gevonden als de basisvaardigheden	☐
☐ 4.	De brede ontwikkeling van kinderen staat centraal. Leren wordt in samenhang gegeven. Basisvaardigheden, kunstzinnige vorming en wereldoriënterende vakken worden in samenhang gegeven	☐

B.4. Omgaan met 'producten'

(werkstukken, tekeningen, knutsels, zelfgeschreven boeken, gedichten, dramavoorstellingen, foto's, projectactiviteiten, etcetera)

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐ 1.	'Producten' gaan mee naar huis	☐
☐ 2.	Er wordt een galerie gemaakt van (een aantal) 'producten', deze krijgen een prominent plekje in de klas	☐
☐ 3.	Er wordt, eventueel naast het onder 2. genoemde, incidenteel een tentoonstelling van 'producten' georganiseerd	☐
☐ 4.	Er wordt, eventueel naast het onder 2. genoemde, regelmatig een tentoonstelling van de 'producten' georganiseerd door kinderen zelf (met uitnodiging, rondleiding etcetera)	☐

C. Gebouw en werkplekken

C.1. Werkruimtes ten behoeve van gevarieerde groepeeringsvormen

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Er zijn geen speciaal ingerichte werkruimtes voor het werken in kleine groepjes	☐
☐	2. Per groep is het mogelijk gemaakt om met één klein groepje apart te werken (er is bijvoorbeeld een instructietafel in of buiten de klas)	☐
☐	3. Per groep is het mogelijk gemaakt om met twee kleine groepjes apart te werken in of buiten de klas	☐
☐	4. De school is zo ingericht dat er structureel binnen en buiten de klas met meer dan twee kleine groepjes gewerkt kan worden	☐

C.2. De werkplek daagt kinderen uit

(wekken van nieuwsgierigheid en handelen uitlokken. Denk aan: uitdagende, zelfontdekkende materialen die voor het grijpen liggen, aantrekkelijke vormgeving, themahoeken. Kinderen moeten er uit zichzelf naar toe gaan en uit zichzelf aan de slag gaan)

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Er zijn geen werkplekken die kinderen uitdagen	☐
☐	2. Er zijn is een enkele werkplek die kinderen uitdaagt in de school	☐
☐	3. Er is minimaal één uitdagende werkplek per groep	☐
☐	4. Er zijn meerdere uitdagende werkplekken per groep	☐

C.3. Ruimte is ingericht op zelfstandig werken

(onder zelfstandig werken verstaan we het zelf kunnen plannen van activiteiten, het keuzes kunnen maken, zelf registratie bij kunnen houden. Dit is vaak een blok met vakoverstijgende activiteiten en onderscheidt zich dus van het zelfstandig verwerken na een instructie binnen één vak)

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Er zijn geen ruimtes die zich lenen voor zelfstandig werken	☐
☐	2. Er is een enkele ruimte die zich leent voor zelfstandig werken	☐
☐	3. Er zijn een paar ruimtes die zich lenen voor zelfstandig werken	☐
☐	4. Er zijn per groep meerdere ruimtes beschikbaar die zich lenen voor zelfstandig werken (of de school is één grote zelfstandige werkplek en dat straalt er aan af)	☐

Andere ideeën omtrent inrichting van de ruimte

Beschrijf hier onder uw idee:

D. Nieuwe leren

D.1. Actief leren

(leren door te doen, leren door te handelen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het daadwerkelijk wegen en meten bij rekenen, het maken van een 'echte' krant bij taal, etcetera.)

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Geen actief leren	☐
☐	2. Actief leren komt incidenteel voor, als de situatie zich toevallig voordoet (bijvoorbeeld één maal per jaar bij een project)	☐
☐	3. Actief leren komt regelmatig voor, als de situatie zich toevallig voordoet	☐
☐	4. Actief leren komt regelmatig tot vaak voor en is vooraf ingepland in het programma	☐

D.2. Gesitueerd leren

(levensechte 'authentieke' situaties waarbij verschillende soorten kennis en vaardigheden geïntegreerd worden, denk aan thematisch onderwijs met levensechte thema's en situaties. Voorbeeld hiervan is de organisatie van een feest door kinderen waarbij ze zelf alles moeten regelen: het maken de uitnodigingen, het doen van inkopen, het inroepen van hulp van anderen en het begeleiden van de jongere kinderen op het feest,,t etcetera. Variatie is van belang voor transfer naar andere situaties)

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Geen gesitueerd leren	☐
☐	2. Gesitueerd leren komt incidenteel voor, als de situatie zich toevallig voordoet (bijvoorbeeld éénmaal per jaar bij een project)	☐
☐	3. Gesitueerd leren komt regelmatig voor, als de situatie zich toevallig voordoet	☐
☐	4. Gesitueerd leren komt regelmatig tot vaak voor en is vooraf ingepland in het programma	☐

D.3. Probleemgestuurd/casusgericht leren *(arrangementen waarin problemen of casussen centraal staan om kennis op algemeen niveau en specifieke ervaringen/kennis te verbinden. Beide soorten kennis worden benut. Dit is een voorwaarde voor transfer van leren naar andere situaties)*

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Geen aandacht voor probleemgestuurd leren	☐
☐	2. Probleemgestuurd leren komt incidenteel voor, als de situatie zich toevallig voordoet (bijvoorbeeld éénmaal per jaar bij een project)	☐
☐	3. Probleemgestuurd leren komt regelmatig voor, als de situatie zich toevallig voordoet	☐
☐	4. Probleemgestuurd leren komt regelmatig tot vaak voor en is vooraf ingepland in het programma	☐

D.4. Reflectie

(reflecteren op het eigen werk of gedrag kan bijvoorbeeld door portfolio's aan te laten leggen en/of door reflectie-/begeleidingsgesprekken met kinderen te voeren)

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Kinderen wordt niet geleerd te reflecteren op hun eigen werk en/of gedrag	☐
☐	2. Kinderen wordt incidenteel geleerd te reflecteren op hun eigen werk en/of gedrag, als de situatie zich toevallig voordoet	☐
☐	3. Kinderen wordt regelmatig geleerd te reflecteren op hun eigen werk en/of gedrag, als de situatie zich toevallig voordoet	☐
☐	4. Kinderen wordt systematisch geleerd te reflecteren op hun eigen werk en/of gedrag, dit is vooraf ingepland	☐

D.5. Zelfregulatie*(leren reguleren van het eigen leerproces/gedrag)*

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐ 1. Zelfregulatie wordt niet aangeleerd		☐
☐ 2. Zelfregulatie wordt incidenteel aangeleerd, als de situatie zich toevallig voordoet		☐
☐ 3. Zelfregulatie wordt regelmatig aangeleerd, als de situatie zich toevallig voordoet		☐
☐ 4. Zelfregulatie wordt systematisch gemodelleerd (voordoen, samendoen, hints geven, zelf doen) en is vooraf ingepland		☐

E. Gebruik en inzet ICT**E.1. ICT***(de computer wordt structureel ingezet bij het verzamelen van informatie en communicatie)*

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐ 1. ICT wordt niet ingezet		☐
☐ 2. Computer wordt gebruikt voor het inoefenen van kennis (bijvoorbeeld tafels, spelling en topografie)		☐
☐ 3. Computer wordt gebruikt voor het onder 2. genoemde en kinderen mogen begeleid het internet op of begeleid e-mailen met kinderen van een andere school		☐
☐ 4. Computer wordt gebruikt voor het onder 2. en 3. genoemde, maar kinderen mogen tevens zelfstandig via internet informatie vergaren en/of de computer als middel gebruiken bij communicatie en presentaties		☐

E.2. ICT en communicatie

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐ 1. Er zijn wel computers, maar geen netwerk of dit netwerk functioneert (nog) niet		☐
☐ 2. Er zijn computers aangesloten op een netwerk, maar van communicatie per e-mail is nog nauwelijks sprake (voor de hobbyist)		☐
☐ 3. Enkele zaken worden standaard via de mail gecommuniceerd, bijvoorbeeld notulen en/of directiemededelingen		☐
☐ 4. Communicatie via de computer is niet meer weg te denken op school. Er wordt op alle niveaus via de computer gecommuniceerd		☐

Andere ideeën omtrent aanbod en werkvormen*Beschrijf hier onder uw idee:*

Kijkwijzer TOM-schil: Proces van verandering

"Hoe competent zijn wij om een onderwijsverandering succesvol door te voeren?"

A. Visie**A.1. Visie**

- | <i>huidige
situatie</i> | | <i>gewenste
situatie</i> |
|-----------------------------|--|------------------------------|
| ☐ | 1. Een visie op onderwijs en ontwikkeling is opgenomen in het schoolplan maar kan niet door het management worden verwoord | ☐ |
| ☐ | 2. Het management heeft een visie en deelt deze met het team en allen kunnen de visie verwoorden. | ☐ |
| ☐ | 3. Het management en het team dragen de visie uit naar ouders, collegascholen en samenwerkingsverbanden | ☐ |
| ☐ | 4. Alle ontwikkelingen in de school vinden plaats op basis van de visie op onderwijs en ontwikkeling | ☐ |

B. Cultuur**B.1. Cultuur binnen het team**

- | <i>huidige
situatie</i> | | <i>gewenste
situatie</i> |
|-----------------------------|--|------------------------------|
| ☐ | 1. Je bent een goed teamlid als je je problemen zelf oplost | ☐ |
| ☐ | 2. Je kunt bij enkelen terecht met je problemen | ☐ |
| ☐ | 3. Je praat makkelijk over knelpunten/mislukkingen (stoom afblazen) | ☐ |
| ☐ | 4. Er wordt systematisch aandacht besteed aan knelpunten/problemen, bijvoorbeeld door intervisie (collectief leervermogen van het team wordt aangeboord) | ☐ |

B.2. Successen vieren

- | <i>huidige
situatie</i> | | <i>gewenste
situatie</i> |
|-----------------------------|---|------------------------------|
| ☐ | 1. Er is geen of nauwelijks aandacht voor mijlpalen en het vieren van successen | ☐ |
| ☐ | 2. Er is incidenteel, ad hoc aandacht voor mijlpalen en het vieren van successen | ☐ |
| ☐ | 3. Het management plant het vieren van successen wel in, maar het wordt door veel teamleden nog niet beleefd als stimulans (men neemt het niet serieus) | ☐ |
| ☐ | 4. Het team is trots op successen en deze worden gezamenlijk gevierd (ingepland/structureel) | ☐ |

B.3. Informele communicatie in het team

- | <i>huidige
situatie</i> | | <i>gewenste
situatie</i> |
|-----------------------------|--|------------------------------|
| ☐ | 1. Er wordt veel in de wandelgangen gepraat | ☐ |
| ☐ | 2. Enkele mensen geven elkaar rechtstreeks feedback, de meeste mensen bespreken dit in de wandelgangen | ☐ |
| ☐ | 3. De meeste mensen geven elkaar rechtstreeks feedback, maar wandelgangengepraat komt nog voor | ☐ |
| ☐ | 4. Mensen geven elkaar rechtstreeks feedback (effectieve kritiek/ feedback) | ☐ |

C. Communicatie

C.1. Communicatie

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Het management communiceert met name op een informele manier met het team	☐
☐	2. Naast 1 communiceert het management met het team binnen de formele kaders (notities, vergaderingen)	☐
☐	3. Het management voert, naast het bij 2 genoemde, ook functionerings- en beoordelingsgesprekken met leraren	☐
☐	4. Het management geeft teamleden, naast het bij 3 genoemde, ook rechtstreeks feedback op competenties	☐

C.2. Formele communicatie in het team

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Voor veel mensen is het eigenlijk onduidelijk waar wat besproken dient te worden	☐
☐	2. Voor enkele onderwerpen is het duidelijk waar ze besproken moeten worden, voor andere onderwerpen niet	☐
☐	3. Voor de meeste onderwerpen is het duidelijk waar ze besproken moeten worden, voor enkele echter niet	☐
☐	4. Het is voor iedereen duidelijk welke onderwerpen waar besproken dienen te worden en het is vastgelegd	☐

D. Werken aan schoolontwikkeling

D.1. Medezeggenschapsraad

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. De MR is vrijwel autonoom en er is nauwelijks/geen contact met het management	☐
☐	2. Het management volgt de ontwikkelingen binnen de MR en geeft gevraagd en ongevraagd haar mening	☐
☐	3. Het management voert overleg met de MR over de te bespreken onderwerpen en geeft haar mening hierover	☐
☐	4. Management en MR trekken samen op ten aanzien van de schoolontwikkeling, beiden met eigen verantwoording	☐

D.2. Volgen onderwijs

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Het management heeft weinig zicht op het onderwijs in de praktijk	☐
☐	2. Het management volgt het onderwijs in de praktijk bij niet functioneren van een teamlid of bij nieuwe teamleden	☐
☐	3. Het management volgt regelmatig het onderwijs in de praktijk en voert feedbackgesprekken	☐
☐	4. Het management heeft zicht op het onderwijs in de praktijk, geeft feedback en vertaalt bevindingen in beleid	☐

D.3. Beleid

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Het management laat onderwijsvernieuwing aan individuele teamleden over.	☐
☐	2. Het management formuleert incidenteel beleid met betrekking tot onderwijsvernieuwing	☐
☐	3. Het management formuleert beleid over onderwijsvernieuwing top down	☐
☐	4. Het management houdt bij het formuleren van beleid rekening met de visie, regelgeving, competenties, meningen en gevoelens van het team	☐

D.4. Vernieuwingen

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Er zijn al zoveel vernieuwingen gepasseerd en niet geïmplementeerd ('we geloven er niet meer in en hebben nu behoefte aan rust')	☐
☐	2. Er zijn vernieuwingen gepasseerd, maar de implementatie laat te wensen over	☐
☐	3. Er zijn vernieuwingen geweest en ook wel geïmplementeerd, maar tot nu toe zonder samenhang	☐
☐	4. Er zijn vernieuwingen in samenhang geïmplementeerd die aansluiten bij de wensen/visie en het beleid van de school	☐

E. Teamwerken en teamleren

E.1. Samen leren

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Er wordt niet van en met elkaar geleerd	☐
☐	2. Er wordt incidenteel als iemand daartoe zelf het initiatief neemt van en met elkaar geleerd	☐
☐	3. Er wordt regelmatig van en met elkaar geleerd, maar nog steeds incidenteel	☐
☐	4. Er is een systematische gestructureerde manier op school om van en met elkaar te leren voor iedereen, ongeacht de functie (bijvoorbeeld structureel intervisie/reflectie, collegiale consultatie etcetera)	☐

E.2. Samenwerken

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Er wordt niet samengewerkt.	☐
☐	2. Er wordt ad hoc, als iemand daartoe zelf het initiatief neemt samengewerkt	☐
☐	3. Er wordt regelmatig samengewerkt, maar nog steeds ad hoc	☐
☐	4. Er is een systematische vastgelegde manier om samen te werken voor iedereen, ongeacht de functie (bijvoorbeeld bouw-/unitoverleg, inhoudelijke werkgroepen, duo's, inzetten van onderwijsondersteunend personeel, managementteam, etcetera).	☐

F. (Bovenschools) management

F.1. Stimuleren

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Het management stimuleert initiatieven uit het team niet	☐
☐	2. Het management stimuleert initiatieven uit het team incidenteel	☐
☐	3. Het management moedigt initiatieven aan	☐
☐	4. Het management en het team stimuleren en moedigen elkaar wederzijds aan	☐

F.2. IPB

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐ 1. Het management ziet IPB als een taakverzwaring		☐
☐ 2. Het management volgt de IPB-ontwikkeling zoals die door het bovenschools management of bestuur wordt aangestuurd		☐
☐ 3. Het management gebruikt IPB om ontwikkelingsgerichte activiteiten ten aanzien van het personeel beter te kunnen uitvoeren		☐
☐ 4. Het management voert een gericht IPB-beleid, afgestemd op functiegebonden competenties, om inzage te krijgen in de persoonlijke kwaliteit en loopbaanontwikkeling van de teamleden		☐

F.3. Inspectie

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐ 1. Het management hanteert het toetskader van de inspectie als belangrijkste richtlijn voor de ontwikkeling		☐
☐ 2. Het management interpreteert het toetskader van de inspectie en zet deze om in eigen beleid		☐
☐ 3. Het management gebruikt het toetskader van de inspectie als één van de toetskaders om eigen beleid te formuleren		☐
☐ 4. Het management optimaliseert de eigen beleidsontwikkeling met onder andere de richtlijnen van de inspectie		☐

F.4. Bestuur

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐ 1. Het management voert de bestuursbesluiten uit		☐
☐ 2. Het management voert de bestuursbesluiten uit en vult dit aan met eigen beleid		☐
☐ 3. Het management maakt naar aanleiding van de bestuursbesluiten eigen beleid		☐
☐ 4. Het management neemt initiatief tot besluitvorming in het bestuur om het eigen beleid beter vorm te kunnen geven		☐

F.5. Beheer

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐ 1. Het management beheert de schooladministratie		☐
☐ 2. Het management weet regelingen zo te interpreteren dat de school er zo goed mogelijk gebruik van kan maken		☐
☐ 3. Het management anticipeert op nieuwe regelgeving om beleid te ontwikkelen		☐
☐ 4. Het management weet, naast het bij 3. genoemde, extra middelen te genereren om schoolbeleid uit te voeren		☐

F.6. Kwaliteitszorg

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐ 1. De kwaliteit van het onderwijs wordt niet geëvalueerd		☐
☐ 2. De kwaliteit van het onderwijs wordt bij problemen geëvalueerd en bijgesteld		☐
☐ 3. De kwaliteit van het onderwijs wordt op enkele aspecten geëvalueerd		☐
☐ 4. Het onderwijs wordt systematisch geëvalueerd en bijgesteld		☐

G. Professionalisering

G.1. Persoonlijke groei

(het management beschikt over vaardigheden om teamleden te volgen, te bevragen, feedback te geven, aan te zetten tot reflectie, etcetera)

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Het management heeft geen oog voor persoonlijke groei	☐
☐	2. Het management heeft wel oog voor persoonlijke groei, maar zet bovengenoemde vaardigheden (nog) niet of nauwelijks in	☐
☐	3. Het management heeft oog voor persoonlijke groei, bezit en gebruikt de bovengenoemde vaardigheden, maar zet ze nog niet structureel (periodiek en cyclisch) in voor alle teamleden	☐
☐	4. Het management gebruikt bovengenoemde vaardigheden structureel (gepland en cyclisch) bij alle teamleden om persoonlijke groei te stimuleren	☐

G.2. Coaching

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Er vindt geen coaching van medewerkers plaats	☐
☐	2. Medewerkers worden incidenteel gecoacht op initiatief van de leidinggevende	☐
☐	3. Medewerkers worden incidenteel gecoacht, een ieder krijgt het wel aangeboden	☐
☐	4. Coaching van alle medewerkers is vanzelfsprekend	☐

H. Externe oriëntatie

H.1. Public Relations

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Er is binnen de school geen beleid ten aanzien van het presenteren naar anderen door middel van folders, persartikelen, open dagen, workshops en dergelijke	☐
☐	2. Als de gelegenheid zich voordoet zal de school zich naar buiten presenteren	☐
☐	3. Er is beleid om activiteiten binnen de school voor anderen zichtbaar te maken	☐
☐	4. PR-beleid wordt als instrument ingezet om de school zichtbaar te maken voor anderen waardoor de school zich verder kan ontwikkelen	☐

H.2. Onderwijsontwikkelingen

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐	1. Het management volgt onderwijsontwikkelingen niet	☐
☐	2. Het management is op de hoogte van onderwijsontwikkelingen	☐
☐	3. Het management volgt de huidige onderwijsontwikkelingen via literatuur, studiebijeenkomsten en dergelijke en speelt hier incidenteel op in	☐
☐	4. Het management volgt de huidige onderwijsontwikkelingen op de voet en relateert deze aan de visie en het beleid van de school	☐

H.3. Participeren in netwerken

(indien hier niet van toepassing wordt geantwoord, dan H4. 'participanten in netwerken' niet beantwoorden)

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐ 1. De school participeert niet in een netwerk		☐
☐ 2. De school participeert in een netwerk met scholen uit het eigen bestuur		☐
☐ 3. De school participeert in een netwerk met scholen binnen en buiten het eigen bestuur op basis van regionale belangen of samenwerkingsbelangen (denk aan een samenwerkingsverband)		☐
☐ 4. De school participeert in een netwerk met scholen die een zelfde type vernieuwing invoeren		☐

H.4. Participanten in netwerken

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐ 1. Niemand participeert in een netwerk		☐
☐ 2. De directie participeert in een netwerk		☐
☐ 3. Directie en middenmanagement participeren in een netwerk		☐
☐ 4. Naast directie en/of middenmanagement participeren leraren en/of het onderwijsondersteunend personeel in een netwerk		☐

I. Bekostiging

I.1. Bekostiging

<i>huidige situatie</i>		<i>gewenste situatie</i>
☐ 1. Inzet van middelen is traditioneel, niet expliciet gerelateerd aan de schoolontwikkeling		☐
☐ 2. Enkele middelen worden momenteel ingezet ten behoeve van de integrale schoolontwikkeling		☐
☐ 3. Veel middelen, maar niet alle, worden momenteel ingezet ten behoeve van de integrale schoolontwikkeling		☐
☐ 4. Alle beschikbare middelen worden ingezet ten behoeve van de integrale schoolontwikkeling		☐

Andere ideeën omtrent het proces van verandering

Beschrijf hier onder uw idee:

Verzamelstaat huidige situatie***Huidige stand van zaken TOM-pijler 1: Inzet van personeel***

	1.	2.	3.	4.
A. Structuur van de organisatie				
A.1. Werken in bouwen of units	☐	☐	☐	☐
A.2. Flexibele inzet onderwijsondersteunend personeel	☐	☐	☐	☐
B. Toedeling van taken en verantwoordelijkheden				
B.1. Teamteaching	☐	☐	☐	☐
B.2. Gezamenlijke verantwoordelijkheid	☐	☐	☐	☐
C. Integraal personeelsbeleid				
C.1. Integraal personeelsbeleid	☐	☐	☐	☐
C.2. Professionalisering	☐	☐	☐	☐
C.3. Beloningsdifferentiatie	☐	☐	☐	☐
C.4. Functiehuis	☐	☐	☐	☐
C.5. Inzet onderwijsondersteunend personeel	☐	☐	☐	☐
C.6. Bewust inzetten van personeel	☐	☐	☐	☐
C.7. Competentie-ontwikkeling	☐	☐	☐	☐
D. Middelen				
D.1. Inzet middelen	☐	☐	☐	☐

Huidige stand van zaken TOM-pijler 2: Organisatie van het onderwijs

	1.	2.	3.	4.
A. Volgen van kinderen				
A.1. Verslaglegging	☐	☐	☐	☐
B. Groeperingsvormen				
B.1. Doorbreken groepen	☐	☐	☐	☐
B.2. Afwisseling in groeperingsvormen	☐	☐	☐	☐
C. Differentiatie				
C.1. Werken naar instructie/leerbehoefte	☐	☐	☐	☐
C.2. Werken naar interesse	☐	☐	☐	☐
C.3. Sturing	☐	☐	☐	☐
C.4. Hulp aan leerlingen	☐	☐	☐	☐
D. Werken in de unit				
D.1. Teamteaching	☐	☐	☐	☐
D.2. Unitoverleg	☐	☐	☐	☐

Huidige stand van zaken TOM-pijler 3: Krachtige leeromgeving

	1.	2.	3.	4.
A. Leerbronnen				
A.1. Leerbronnen	☐	☐	☐	☐
A.2. Zelfcorrigerende materialen	☐	☐	☐	☐
A.3. Zelfontdekkende materialen	☐	☐	☐	☐
A.4. Inspelen op actualiteit	☐	☐	☐	☐
B. Werkvormen en didactiek				
B.1. Samenwerkend leren	☐	☐	☐	☐
B.2. Benutten van verschillen tussen kinderen	☐	☐	☐	☐
B.3. Breed aanbod	☐	☐	☐	☐
B.4. Omgaan met 'producten'	☐	☐	☐	☐
C. Gebouw en werkplekken				
C.1. Werkruimtes t.b.v. gevarieerde groeperingsvormen	☐	☐	☐	☐
C.2. De werkplek daagt kinderen uit	☐	☐	☐	☐
C.3. Ruimte is ingericht op zelfstandig werken	☐	☐	☐	☐
D. Nieuwe leren				
D.1. Actief leren	☐	☐	☐	☐
D.2. Gesitueerd leren	☐	☐	☐	☐
D.3. Probleemgestuurd / casusgericht leren	☐	☐	☐	☐
D.4. Reflectie	☐	☐	☐	☐
D.5. Zelfregulatie	☐	☐	☐	☐
E. Gebruik en inzet ICT				
E.1. ICT	☐	☐	☐	☐
E.2. ICT en Communicatie	☐	☐	☐	☐

Huidige stand van zaken TOM-schil: Proces van verandering

	1.	2.	3.	4.
A. Visie				
A.1. Visie	☐	☐	☐	☐
B. Cultuur				
B.1. Cultuur binnen het team	☐	☐	☐	☐
B.2. Successen vieren	☐	☐	☐	☐
B.3. Informele communicatie in het team	☐	☐	☐	☐
C. Communicatie				
C.1. Communicatie	☐	☐	☐	☐
C.2. Formele communicatie in het team	☐	☐	☐	☐
D. Werken aan schoolontwikkeling				
D.1. MR	☐	☐	☐	☐
D.2. Volgen onderwijs	☐	☐	☐	☐
D.3. Beleid	☐	☐	☐	☐
D.4. Vernieuwingen	☐	☐	☐	☐
E. Teamwerken en teamleren				
E.1. Samen leren	☐	☐	☐	☐
E.2. Samen werken	☐	☐	☐	☐
F. (Bovenschools) management				
F.1. Stimuleren	☐	☐	☐	☐
F.2. IPB	☐	☐	☐	☐
F.3. Inspectie	☐	☐	☐	☐
F.4. Bestuur	☐	☐	☐	☐
F.5. Beheer	☐	☐	☐	☐
F.6. Kwaliteitszorg	☐	☐	☐	☐
G. Professionalisering				
G.1. Persoonlijke groei	☐	☐	☐	☐
G.2. Coaching	☐	☐	☐	☐
H. Externe oriëntatie				
H.1. PR	☐	☐	☐	☐
H.2. Onderwijsontwikkelingen	☐	☐	☐	☐
H.3. Participeren in netwerken	☐	☐	☐	☐
H.4. Participanten in netwerken	☐	☐	☐	☐
I. Bekostiging				
I.1. Bekostiging	☐	☐	☐	☐

Verzamelstaat ontwikkel- en kijkpunten***Ontwikkelpunten TOM-pijler 1: Inzet van personeel***

	Ontwikkelpunt	Kijkpunt
A. Structuur van de organisatie		
A.1. Werken in bouwen of units	☐	☐
A.2. Flexibele inzet onderwijsondersteunend personeel	☐	☐
B. Toedeling van taken en verantwoordelijkheden		
B.1. Teamteaching	☐	☐
B.2. Gezamenlijke verantwoordelijkheid	☐	☐
C. Integraal personeelsbeleid		
C.1. Integraal personeelsbeleid	☐	☐
C.2. Professionalisering	☐	☐
C.3. Beloningsdifferentiatie	☐	☐
C.4. Functiehuis	☐	☐
C.5. Inzet onderwijsondersteunend personeel	☐	☐
C.6. Bewust inzetten van personeel	☐	☐
C.7. Competentieontwikkeling	☐	☐
D. Middelen		
D.1. Inzet middelen	☐	☐

Ontwikkelpunten TOM-pijler 2: Organisatie van het onderwijs

	Ontwikkelpunt	Kijkpunt
A. Volgen van kinderen		
A.1. Verslaglegging	☐	☐
B. Groeperingsvormen		
B.1. Doorbreken groepen	☐	☐
B.2. Afwisseling in groeperingsvormen	☐	☐
C. Differentiatie		
C.1. Werken naar instructie/leerbehoefte	☐	☐
C.2. Werken naar interesse	☐	☐
C.3. Sturing	☐	☐
C.4. Hulp aan leerlingen	☐	☐
D. Werken in de unit		
D.1. Teamteaching	☐	☐
D.2. Unitoverleg	☐	☐

Ontwikkelpunten TOM-pijler 3: Krachtige leeromgeving

	Ontwikkelpunt	Kijkpunt
A. Leerbronnen		
A.1. Leerbronnen	☐	☐
A.2. Zelfcorrigerende materialen	☐	☐
A.3. Zelfontdekkende materialen	☐	☐
A.4. Inspelen op actualiteit	☐	☐
B. Werkvormen en didactiek		
B.1. Samenwerkend leren	☐	☐
B.2. Benutten van verschillen tussen kinderen	☐	☐
B.3. Breed aanbod	☐	☐
B.4. Omgaan met 'producten'	☐	☐
C. Gebouw en werkplekken		
C.1. Werkruimtes t.b.v. gevarieerde groeperingsvormen	☐	☐
C.2. De werkplek daagt kinderen uit	☐	☐
C.3. Ruimte is ingericht op zelfstandig werken	☐	☐
D. Nieuwe leren		
D.1. Actief leren	☐	☐
D.2. Gesitueerd leren	☐	☐
D.3. Probleemgestuurd / casusgericht leren	☐	☐
D.4. Reflectie	☐	☐
D.5. Zelfregulatie	☐	☐
E. Gebruik en inzet ICT		
E.1. ICT	☐	☐
E.2. ICT en Communicatie	☐	☐

Ontwikkelpunten TOM-schil: Proces van verandering

	Ontwikkelpunt	Kijkpunt
A. Visie		
A.1. Visie	☐	☐
B. Cultuur		
B.1. Cultuur binnen het team	☐	☐
B.2. Successen vieren	☐	☐
B.3. Informele communicatie in het team	☐	☐
C. Communicatie		
C.1. Communicatie	☐	☐
C.2. Formele communicatie in het team	☐	☐
D. Werken aan schoolontwikkeling		
D.1. MR	☐	☐
D.2. Volgen onderwijs	☐	☐
D.3. Beleid	☐	☐
D.4. Vernieuwingen	☐	☐
E. Teamwerken en teamleren		
E.1. Samen leren	☐	☐
E.2. Samen werken	☐	☐
F. (Bovenschools) management		
F.1. Stimuleren	☐	☐
F.2. IPB	☐	☐
F.3. Inspectie	☐	☐
F.4. Bestuur	☐	☐
F.5. Beheer	☐	☐
F.6. Kwaliteitszorg	☐	☐
G. Professionalisering		
G.1. Persoonlijke groei	☐	☐
G.2. Coaching	☐	☐
H. Externe oriëntatie		
H.1. PR	☐	☐
H.2. Onderwijsontwikkelingen	☐	☐
H.3. Participeren in netwerken	☐	☐
H.4. Participanten in netwerken	☐	☐
I. Bekostiging		
I.1. Bekostiging	☐	☐

Bijlage 1: Formulier voorbereiding ontwikkelpunten**Pijler 1 Inzet van personeel**

Betreft ontwikkelpunt(en):

Wat wil ik op de open TOM-school te weten komen:

Hoe denk ik mijn informatie te verkrijgen:

Hoe ga ik het concreet aanpakken (planning):

Pijler 2 Organisatie van het onderwijs

Betreft ontwikkelpunt(en):

Wat wil ik op de open TOM-school te weten komen:

Hoe denk ik mijn informatie te verkrijgen:

Hoe ga ik het concreet aanpakken (planning):

Pijler 3 Krachtige leeromgeving

Betreft ontwikkelpunt(en):

Wat wil ik op de open TOM-school te weten komen:

Hoe denk ik de mijn informatie te verkrijgen:

Hoe ga ik het concreet aanpakken (planning):

Schil Proces van verandering

Betreft ontwikkelpunt(en):

Wat wil ik op de open TOM-school te weten komen:

Hoe denk ik mijn informatie te verkrijgen:

Hoe ga ik het concreet aanpakken (planning):

